

Nr 179

Av herr **Bergman m. fl.**, om *anslag till Göteborgs musikkonservatorium*.

Frågan om upprättandet av ett statligt musikkonservatorium i Göteborg var uppe till behandling vid 1956 års riksdag, varvid riksdagen beslöt att i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad statsutskottet uttalat i sitt utlåtande nr 103:

Utskottet får framhålla, att utskottet vid sin prövning av förevarande fråga funnit att goda skäl i och för sig tala för ett understödjande av den av Göteborgs musikkonservatorium bedrivna verksamheten. En decentralisering och ett utbyggande av konservatorieutbildningen skulle enligt utskottets mening utgöra ett värdefullt led i statsmakernas insatser på det kulturfrämjande området. I likhet med vad i motionerna I: 16 och II: 21 påyrkats anser utskottet det oundgängligen nödvändigt att ytterligare utredning förebibras beträffande förutsättningarna i ekonomiska, organisatoriska m. fl. avseenden för göteborgskonservatoriets framtida verksamhet. Utskottet är däremot icke berett att tillstyrka anvisande för nästa budgetår av det i motionerna I: 16 och II: 21 begärda anslaget.

I avvaktan på att resultatet av nämnda utredning föreligger vill utskottet ifrågasätta huruvida icke bidrag till kostnaderna för det tredje verksamhetsåret — 1956/57 — kan lämnas ur lotterimedelsfonden ävensom genom visst understöd från Göteborgs stad.

Den av riksdagen begärda utredningen tillsattes den 26 oktober samma år genom att chefen för ecklesiastikdepartementet tillkallade direktören för kungl. musikhögskolan, professor Bertil Carlberg, att som sakkunnig verkställa viss utredning rörande musikkonservatoriet i Göteborg.

Ifrågavarande utredning blev färdig våren 1957, och förslag avlämnades av utredningsmannen till departementet den 13 maj 1957. I anledning av ett särskilt yttrande daterat den 15 november 1956, som utredningsmannen avlätit rörande statsanslag för Göteborgs musikkonservatorium för budgetåret 1957/58, väcktes två motioner (I: 67 och II: 74) vid 1957 års riksdag med hemställan att:

riksdagen måtte besluta a) att till Göteborgs musikkonservatorium under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1957/58 anvisa ett engångsanslag av 125 000 kronor; samt b) att åt Kungl. Maj:t uppdraga att utfärda villkor för medlens disponering i enlighet med de riktlinjer som angivits i ovannämnda yttrande av den 15/11 1956.

Även dessa motioner blev välvilligt behandlade av riksdagen, som beslöt att till Kungl. Maj:t ge till känna vad statsutskottet (utlåtande nr 55) an-

fört beträffande verksamheten vid musikkonservatoriet i Göteborg under budgetåret 1957/58. Utskottet anförde i detta utlåtande följande:

Av den lämnade redogörelsen framgår att för verksamheten vid musikkonservatoriet i Göteborg under innevarande budgetår utgått dels ett anslag ur lotterimedelsfonden å 25 000 kronor, dels ock ett anslag från Göteborgs stad å 50 000 kronor, att Göteborgs orkesterförening anhållit om ett statsanslag, förslagsvis å 125 000 kronor, till verksamheten under budgetåret 1957/58, att chefen för ecklesiastikdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 oktober 1956 tillkallat direktören för musikhögskolan, professorn B. A. Carlberg, för att verkställa utredning beträffande förutsättningarna i ekonomiska, organisatoriska m. fl. avseenden för konservatoriets framtida verksamhet, att denna utredning beräknats vara slutförd under första halvåret 1957, att Carlberg — i avvaktan på utredningens färdigställande — *tillstyrkt* beviljande av erforderligt statsanslag för verksamhetsåret 1957/58 och därvid uppskattat totalkostnaderna till 125 000 kronor, samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 3 januari 1957 funnit ifrågasvarande framställningar om statsbidrag för nästa budgetår icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956/103 (punkten 2) framhöll utskottet, i anledning av vid fjolårets riksdag väckta motioner, avseende bland annat anvisande av statsmedel till konservatoriets verksamhet, att utskottet vid sin prövning av denna fråga funnit att goda skäl i och för sig talade för ett understödjande av den av konservatoriet bedrivna verksamheten. En decentralisering och ett utbyggande av konservatorieutbildningen skulle enligt utskottets mening utgöra ett värdefullt led i statsmakternas insatser på det kulturfrämjande området. Utskottet, som icke fann sig berett att för budgetåret 1956/57 tillstyrka anvisande av det motionsvis påyrkade anslaget till göteborgskonservatoriets verksamhet, fann emellertid nödvändigt att närmare utredning verkställdes i ärendet. Utskottet gav i skrivelse till Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i sistnämnda avseende anförde.

Den av utskottet ifrågasatta utredningen har såsom ovan nämnts igångsatts och beräknas snart vara avslutad.

Utskottet, som icke anser sig böra tillstyrka bifall till de nu föreliggande motionerna I: 67 och II: 74, förmodar emellertid, att Kungl. Maj:t i avvaktan på att slutlig ställning kan tagas till utredningsmannens förslag i ärendet har för avsikt att av *till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel* anvisa det belopp, som utöver bidrag från Göteborgs stad kan under nästa budgetår, i varje fall för de redan nu därstädes intagna eleverna, erfordras för upprätthållande av utbildningen vid konservatoriet.

Kungl. Maj:t intog även under år 1957 en välvillig inställning till frågan om musikkonservatorium i Göteborg genom att i juli 1957 bevilja Göteborgs orkesterförening ett bidrag från lotterimedelsfonden på 20 000 kronor för verksamheten vid Göteborgs musikkonservatorium under verksamhetsåret 1957/58. Dessutom beviljade Kungl. Maj:t ytterligare 5 000 kronor från åttonde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter. Därutöver erhöll Göteborgs orkesterförening ur Konung Gustaf VI Adolfs 70-årsfond för svensk kultur 5 000 kronor för samma ändamål.

Vid remissbehandlingen av direktören för kungl. musikhögskolan Bertil Carlbergs utredning visade det sig att endast statskontoret ställde sig avvi-

sande till utredningsmannens förslag mot det att följande myndigheter och instanser — med smärre justeringar av mindre detaljer — tillstyrkte förslaget, nämligen Musikaliska akademien, skolöverstyrelsen, riksräkenskapsverket, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Göteborgs stadsfullmäktige, Göteborgs orkesterförening, Svenska orkesterföreningarnas riksförbund, Kyrkomusikernas riksförbund, Musiklärarnas riksförbund, Svenska musikpedagogers riksförbund samt Musikfrämjandet.

I såväl den utav direktör Carlberg framlagda utredningen som av remissutlåtande över densamma har klart dokumenterats behovet av ökade utbildningsresurser för vårt lands musikliv samt det önskvärda i att den ökade utbildningen förläggs till annan plats än Stockholm. Såväl pedagogiska som praktiska och sociala skäl talar mot en utbyggnad av musikhögskolan i Stockholm. Det riktiga i en sådan lösning framstår så mycket tydligare om man beaktar att utredningsmannen är rektor för musikhögskolan i Stockholm.

Ett av de sociala skäl som talar för en decentralisering är vad som framhållits i länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län yttrande:

Länsstyrelsen finner att det här icke blott är fråga om de vanliga skälen för eller emot decentralisering utan att det fastmer gäller frågan om musikutbildningen för framtiden skall förbehållas det mindre fåtal, som har råd och möjlighet att uppehålla sig i huvudstaden eller om den skall bli tillgänglig för ungdomen även i andra folkrika delar av riket.

Det synes oss därför nu vara fullständigt klarlagt att det föreligger ett synnerligen angeläget behov av ökad musikutbildning samtidigt som att detta behov bör tillgodoses genom att den provisoriska, av Göteborgs orkesterförening bedrivna, undervisningen vid Göteborgs musikkonservatorium erhåller de nödvändiga resurserna genom att statsbidrag beviljas för verksamheten och att de organisatoriska åtgärder för institutionen vidtages, som blir en följd härav.

Då det statsfinansiella läget för budgetåret 1958/59 synes synnerligen ansträngt har undertecknade denna dag väckt motion om ändrad uttagsprocent för skatt på här i riket verksamma utländska musiker och artister (artistskatten). Ifrågavarande motion syftar till att skattebördan skall vara lika för såväl utländska som svenska yrkesartister, som är verksamma i landet. Härigenom erhålles en ökning av statens inkomster som väl svarar mot den utgiftsökning som statsanslag till Göteborgs musikkonservatorium kan föranleda. Även om denna fråga i och för sig ej har samband med musikutbildningen har vi med tanke på det ansträngda statsfinansiella läget velat göra riksdagen uppmärksam på detta initiativ.

Då det synes oss vara nödvändigt, att frågan om den organisatoriska utbyggnaden av Göteborgs musikkonservatorium kommer under Kungl. Maj:ts prövning, baserar vi vårt yrkande på vad riksräkenskapsverket i sitt utlåtande över förut nämnda utredning förordat, nämligen att 200 000 kronor

ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för budgetåret 1958/59 att disponeras i huvudsak efter de linjer som uppdragits av utredningsmannen och att Kungl. Maj:t med ledning av den erfarenhet som kan vinnas under budgetåret 1958/59 till nästa års riksdag framlägger förslag om slutlig organisation av musikkonservatoriet i Göteborg.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta

a) att till Göteborgs musikkonservatorium för budgetåret 1958/59 under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 200 000 kronor;

b) att anhålla att Kungl. Maj:t måtte utfärda de föreskrifter som kan anses behövlige för medlens disponering;

c) att anhålla att Kungl. Maj:t måtte till nästa års riksdag framlägga förslag om slutlig organisation av musikkonservatoriet i Göteborg.

Stockholm den 24 januari 1958

Per Bergman

Sven Em. Ohlson

Anna Sjöström-Bengtsson

Gärda Svenson

Carl S:son Schmidt